

Review paper

CONTRIBUTION OF THE JOSEF PILSUDSKI UNIVERSITY OF PHYSICAL EDUCATION TO THE PROMOTION OF OLYMPISM

ZOFIA ŻUKOWSKA

*The Josef Pilsudski University of Physical Education in Warsaw,
Faculty of Physical Education and Sport in Biała Podlaska, Department of Pedagogy*

Mailing address: Zofia Żukowska, Faculty of Physical Education and Sport, 2 Akademicka Street,
21-500 Biała Podlaska, tel.: +48 83 3428209, fax: +48 83 3428800,
e-mail: zofia.zukowska@awf-bp.edu.pl

When, in 1928 Director of State Physical Education and Military Training Authority Colonel J. Urlych was summoned by Józef Piłsudski, he was asked: "What would you do, if I gave you several million for Physical Education Purposes?". Without hesitation, he replied that "because the future of physical education depended on the availability of appropriate teachers and instructors – he would use the money to found a physical education university" [1]. That is the sort of an answer that the Marshal had expected, assigning 5 million zlotys for establishment of The Central Institute of Physical Education.

The foundation act shows that the most significant people, including the President of the Republic of Poland Ignacy Mościcki, responsible for the development of the country signed up to this decision. Similarly highly esteemed was the composition of the Building Committee, headed by the Minister of Interior – Brigadier General Dr. Feliks Sławoj-Składkowski. "Conceived in the interests of the common good, may this university be the mainstay of health and vigour of the Nation" – we could read in the act – and then "May the teachers and instructors emerging from this university, develop in the young generations the strength and fortitude that will provide in the future, freedom of the spirit, willingness and enthusiasm to take on even hardest work, overcoming the adversity and the rivals" [2].

Polish Physical Education University – the name given to The Central Institute of Physical Education in Bielany – was intended to educate teachers and instructors, who, as Osmolski said "were not only to educate and shape the young people entrusted to the university, but also develop their characters, and also to bring joy and noble manners to world of youths. To achieve that, it is not sufficient to know how to organise sporting exercises or competitions know how to conduct exercises or decorate sports. In order to turn exercise into hygienic, ethical and social value, one needs to be an optimist, a friend of the people and youths, one needs extensive knowledge and abilities, and radiate with the love for the country and the life" [3]. These words seem to bear the true spirit of Olympism – i.e. the values that the Olympic spirit carries.

Olympism

Promotion of Olympism affects all generations in the society. The institutional dimension can be found everywhere – at all levels of education, at social and cultural institutions involved in sporting activity, museums, Olympic education cen-

tres, national Olympic committees, etc.

This sort of education produces the values of Olympism, which individuals bring into the adult lives of societies. Olympism is based on two fundamental principles: the idea of fair play and the idea of peace. Their universal dimension makes Olympism the source of educational values as well as generally social values.

Education for these values is the basis for the perception of Olympism in the adulthood through the mass media, with particular emphasis on the role of the Olympic Games that are widely available in the media.

What is Olympism?

Olympism is a pedagogical concept, created by the restorer of modern Olympics Pierre de Coubertin.

The notion of Olympism was used by Coubertin for the first time in 1894, in his speech closing the I Olympic Convention in Sorbonne. With a great deal of pride he said that: „tonight electricity spreads the news that Hellenic Olympism has been restored after many centuries of oblivion" [4].

In his works Coubertin defined Olympism a number of times, but all those attempts boil down to the conviction that Olympism is: "a state of mind born out of the duality of the cult of strain and harmony" [4].

The definition of specified in clause 2 of the preamble to the Olympic Charter (1991) referred to as "Fundamental Principles", states as follows: "Olympism is a philosophy of life, exalting and combining in a balanced whole of the qualities of body, will and mind. Blending sport with culture and education, Olympism seeks to create a way of life based on the joy found in effort, the educational value of good example and respect for universal fundamental ethical principles" [5].

The goals of Olympism defined in this manner, are specified by the Olympic Charter as follows: "The goal of Olympism is to place everywhere sport at the service of the harmonious development of man, with a view to encouraging the establishment of a peaceful society concerned with the preservation of human dignity/..." [5].

The essence of the Olympic education is the assumption that with the help of physical effort, through psychosomatic and moral impact on the alumni, one can achieve the desired effect, as well as enrich the educational and human personality. The most important elements of education understood in this

manner is moral impact of fair play and the so-called doctrine of mutual respect.

The need for Olympic education of young people

The precursor of Olympic education, Pierre de Coubertin distinguishes two symphonies in his work. The first one is the Olympic sports movement, which - in his opinion - has sailed into world like a shiny zeppelin, and the second one - unfinished - is education reform [4].

Today, we can distinguish two categories of Olympic education. The first of these is treated as part of host countries' preparations for Olympic Games, while the second one - being the fabric of educational programs at schools, educational content and education of youth development, and an educational tool, with a chance of fulfilment, socialisation, interaction and partnership in education, in-depth ethical reflection and the need for its improvement - not only in sports.

Olympism is a carrier of values that meet two basic conditions:

- are widely accepted by young people and meet the needs of global education;
- are timeless - i.e. that is, they lose nothing out of their validity as time passes by.

The universal nature of these values can make them effective elements of global education.

Actual promotion of Olympic education began in the second half of the twentieth century. On the one hand, the conditions underlying this promotion formed worldwide and European institutions, with the aim of disseminating the fundamental values of Olympism and autotelic values of sport and to prevent their threats, and on the other hand, this was favoured by the necessity to activate countries and societies that hosted subsequent Olympic Games.

Seeking partners in Olympic education

Sport and Olympism are autotelic values, but their instrumental dimension is what determines their meaning in the lives of individuals and societies. Many people and institutions participate and cooperate in the promotion and making these values universal, both, at national and global levels.

The heritage and culture of the Olympic sports are overseen by appropriate institutions such as universities of physical education, the Polish Olympic Committee with its agencies, such as the Polish Olympic Academy, Club Fair Play, Committee for Culture and Education, the Polish sports associations and the Museum of Sports and Tourism, luckily located in Olympic Education Centre, with its 60-year tradition and one of the largest collections in Europe in this field.

The museum is also a base for activities of teaching and research at our university. Our university's academic teachers and students pursue here various topics from the history of physical culture, Olympic education, pedagogy, philosophy, and theory of physical education and sports, not to mention specific subjects - associated with individual sports disciplines.

This brings us to yet another idea behind this speech: the cooperation of our University and the Museum of Sports and Tourism is further continued by the university's graduates - physical education teachers and coaches, who return to the museum with their students and players. They come back for the values of sport and Olympism, which enrich the content of their daily physical education classes and sports activities, facilitate the development of attitudes in contact with the tradition, as well as national and international cultural and sporting achievements in this regard. For the young people to enjoy the

numerous benefits of the Museum, their teachers and instructors must first have the knowledge of its offerings.

In support of such actions, our academic teachers in cooperation with schools organise training workshops in Olympism and Olympic education for school headmasters and teachers - as part of Teachers Councils sessions [6]. At physical education universities - also including ours - Olympic education subjects are being introduced. Research on the effects of Olympic education on the development of young people and their education, is being conducted. On the basis of these studies, often presented during various meetings and awarded in a contest organised by the Polish Olympic Academy, a number of master, doctoral and post-doctoral theses were written. It is all about scientific exploration of Olympism, analysing the value of its educational impact on the human, in an individual as well as a global scale. Theoretical achievements in this area are very abundant (awarded researchers include: J. Nowocień, M. Czechowski, A. Bodasińska).

We are continuing the good habit of organising of Nationwide Scientific Conferences, together with the Polish Olympic Committee, to promote Scientific Conference promoting the values of sport and Olympism, in close cooperation with the scientific departments the Polish Olympic Academy, the Fair Play Club and the Olympic Foundation. Often these conferences are held, in whole or in part, at the Olympic Education Centre and the Museum of Sports and Tourism. Visiting the museum, as well as participation in Olympism classes is becoming a tradition (6 conferences were held, organizer: prof. J. Nowocień with a team of employees of the Department of Education and HKF).

The cooperation of our University with the Museum of Sports and Tourism has always been in the services of Olympic education, and the new Olympic Education Centre creates special opportunities for further active cooperation not only with the use of new infrastructure, but the approach in the cooperation of all stakeholders - researchers, employees of the Polish Olympic Committee (POC), the POC Board, the Museum with the children, school children and students, athletes, Olympic athletes, teachers and coaches. This facilitates integration with the Olympic family - as well as national and global community.

Publications

As a result, the numerous research projects carried out by the staff of our University published a number of books promoting the values of Olympism. These include:

- Grzegorz Młodzikowski: "21 Olympic Games of the Modern Era";
- Kajetan Hądzelek and Grzegorz Młodzikowski: "Pierre de Coubertin";
- Zbigniew Krawczyca: "The Two Faces of Olympism";
- Stefan Wołoszyn:
  - "Olympism and Education";
  - "Olympism and Global Education";
- Krzysztof Zuchora:
  - "Distant and Close Outlooks of the Sport";
  - "Olympic Education";
  - "Dedications and Olympic Memories";
- Maria Rotkiewicz:
  - "The Light of Olympia";
  - "Olympic Mascots and Symbols";
  - "A book devoted to the life and work of Konpacka";
- Kajetan Hądzelek and Krzysztof Zuchor (Eds.):
  - "90 Years on the Olympic Trail";
  - "The Best of the Best. Polish Gold Medallists";
  - "Olympic Competitions of Art. Olympic Laurels";
- Jerzy Nowocień: "Sport and Olympism in the Teaching

- and Educational System of the Modern School”;
- Anna Dąbrowska: “International Fair Play Awards”;
  - Marcin Czechowski:
    - “The Perception of Fair Play Values and Health Oriented Attitudes of Students”;
    - “Fair Play in the Sport and Life of Young People”;
  - Jerzy Królicki: “Students Athletes in the Informal Structure of Student Groups”;
  - Anna Bodasińska: “Attitudes of Rural Youth to Olympic Values and the Idea of Fair Play in Sport and Life”;
  - Zofia Żukowska:
    - “Fair Play – Sport – Education”;
    - “The Fair Play Club of the Polish Olympic Committee”;
    - “Olympic Education in Poland and Selected Countries”;
    - “Fair Play as a Moral Value on Sport”;
  - Ryszard Żukowski:
    - “Young People about the Values of Fair Play”;
    - “Fair Play – the Supreme Principle of Olympism”;
    - “The Place of Fair Play in Sports Education”;
    - “Fair Play and the Use of Illegal Stimulants in Sport. Myths and the Reality”;
    - “Sport – Fair Play – Expectations”;
  - Zofia Żukowska, Ryszard Żukowski (Eds.):
    - „Olympic Education in Reformed School”;
    - “Education through Sport”;
    - “Fair Play in the European Culture and Sport”;
    - “Health and Sport in Global Education”;
    - “Health – Exercise – Fair Play”;
    - “Fair play in Sport and Olympism – an Opportunity or Utopia” (Polish and English version);
  - Marcin Czechowski, Zofia Żukowska, Ryszard Żukowski:
    - “Olympic Education. Normative Documents and Fair Play Codes”.

In addition, K. Zuchora was awarded the Silver Olympic Laurel for a sports book of poetry, “In the Gulf of the Heart”, beginning with “Olympism according to P. de Coubertin”. It included numerous poems dedicated to Olympic athletes, including our graduates.

CIPE-UPE – a place where coaches so necessary for Olympism are being educated

In the 50s of the past century, the first majors in coaching were offered. Moreover, promotion of new sports was launched, later on incorporated into the Olympic program (such as judo, gymnastics, etc.).

Academic teachers were the core of PZS MFS activists.

Our University became renowned internationally for having “coaching and sporting schools” in sporting disciplines such as athletics, volleyball, basketball, weightlifting, judo, fencing, gymnastics (including artistic gymnastics) and swimming. We had a number of Olympians and Olympic successes in these disciplines.

The Olympians of our University

As many as 190 employees and graduates of Warsaw's UPE participated in Olympic Games (coaches, crew chiefs, referees, doctors, physiotherapists, journalists, activists, massage therapists, commentators).

Between 1924 and 2012 we had 268 Olympians. Some of them participated on more than one Olympic Games (e.g. J. Sidło – five times).

Since 1928 graduates of CIPE – UPE have won as many as 70 Olympic medals (16 gold, 25 silver, 29 bronze) and 142 times ended up in points winning positions (4th to 8th). The greatest

successes were celebrated at the 20th Olympic Games in Montreal – 11 medals (5 gold, 4 silver, 2 bronze).

Gold medallists included: J. Kusociński, W. Baszanowski, J. Kulej, Z. Smalcerz, J. Rybicki, T. Ślusarski, P. Nastula, O. Jędrzejczak, foil fencers, volleyball and soccer players.

Since 1952 our University has had a sorting club – ASA-UPE, which has produced a number of Olympians. Members of the club have won 22 Olympic medals (8 gold, 7 silver, 7 bronze). Even greater successes were enjoyed in World Championships (22 gold, 28 silver, 30 bronze) and European Championships (37 gold, 36 silver, 35 bronze) and University Games (18 gold, 12 silver, 28 bronze).

The Club's training staff comprised mostly of academic teachers, who gained the highest coaching qualifications. Similarly, the Club was managed by academic teachers and graduates of the University (for example, for many years the club was managed by K. Lipska-Skład, and A. Krzesiński – now Secretary General of the Polish Olympic Committee).

Since 1991 we have had an active UPE Integration Sports Club which is a breeding ground for Paralympic athletes.

Since 1958, our University has had Olympic Training Centre (OTC), subsequently converted into COTC. It has organised training for Olympic teams, specialist testing of Olympians, had its own laboratories and experimental research laboratories, where our academic teachers had worked, while medical assistance was provided by the Medical Clinic of our University. This is where coaches of various disciplines were educated and lectures were conducted by academic teachers. Hotel “Meksyk” was built.

In 2005 Academic Centre for Sports Training at UPE ASA-UPE and Sports and Curriculum Council were established (employees of the University and the Club), as well as Olympic Training Centre for Olympic throwing competitions.

Olympians have always been the core of the University's life.

Activities of employees and graduates of the University on Olympic forums

Active participation in the activities of the Polish Olympic Committee (Board members, deputy chairmen – T. Ulatowski, managers of the Sports Commission, the Fair Play Club, the Olympic Foundation, the Polish Olympic Academy (POA), Culture and Education and others) as well as members of the Polish Olympic Committee.

Active participation in POA and IOA sessions in Olympia (since 1964) – as participants and lecturers (Młodzikowski).

In 1976 a 15-member strong group of students participated in bike tour of the ancient Pan-Hellenic Olympics and participated in a IOA session in Olympia.

Participation of the Fair Play Club in the promotion of Olympism in Poland, Europe and around the world.

I have been president of the Fair Play Club for 46 years. The Club has always associated numerous academic teachers of our University, actively participating in long term studies on development of the Olympic idea, the history of the Olympic movement and Olympic Games, operations of the Polish Olympic Committee and the IOC, closely cooperating with the European and the worldwide fair play movement (K. Hądzelek is an official representative of Poland on UNESCO's International Fair Play Committee, Z. Żukowska is an individual member of the Committee, she is also a founding member of the European Fair Play Movement, a participant of 18 annual European Fair Play Congresses (always with speeches), she was awarded an EFPM Medal and a Lithuanian Commander's Cross for the promotion of fair play values in Europe. For the promotion of the Olympism and fair play values the International Olympic Committee

awarded a special statue to K. Hądzelek and Z. Żukowska, and on the 90th anniversary of the IOC, Z. Żukowska was awarded Pierer de Coubertin's Gold Medal.

European Fair Play Congresses were also attended by M. Czechowski, J. Nowocień and R. Żukowski (with speeches).

Editors and authors of texts promoting Olympic values in periodicals: "Almanac", "Magazyn Olimpijski" included a number of our University's academic Teachers (K. Zuchora and others). It was similarly with numerous monographs already mentioned before, not to mention numerous international publications.

Through the annually awarded prizes for fair play gesture in sport, for the whole sporting career and a decent life after its completion, and for the promotion of Olympism with its guiding principle of fair play, the Fair Play Club rewards many teachers and graduates of our university, which shows how great role models they are to follow [7].

***

The Honorary Doctorates awarded by our University have also contributed to the promotion of values that they have always identified with, also including Olympism. This mainly includes long standing Chancellors of our University: Stefan Wołoszyn, Tadeusz Ulatowski and Zbigniew Krawczyk and IOC President J. Rogge.

The deep respect for our community has been demonstrated by visits of three subsequent presidents of the IOC: M. Lord Killian, A. Samaranch and J. Rogge.

The Polish Olympians Association in cooperation with our University organised "Gloria Optimis" Golden Circle, located in the centre of the university, devoted to Olympic athletes and senior employees of the university. It is an important promotion of the values of sport and Olympism, which they personified.

All I have said is associates with real people, not all whom I was able to name. Therefore I believe that the entire commu-

nity of our University has made a contribution to creating a aright climate for the promotion of Olympism values. It is a climate that generates these values and facilitates their implementation. May we all have bear that in mind.

Literature

1. *Report on the activity of The Central Institute of Physical Education in years 1933/34* (1934). Warszawa: Centralny Instytut Wychowania Fizycznego. [in Polish]
2. *Foundation act of The Central Institute of Physical Education* (1928). Warszawa: Centralny Instytut Wychowania Fizycznego. [in Polish]
3. Zuchora K. (2005). Władysław Osmolski's contribution to the development of Polish theory of physical education and sport. *Kultura Fizyczna* 1-2, 12. [in Polish]
4. Coubertin P. (1994). *Speeches, various documents and letters*. Introduction, selection and arrangement by G. Młodzikowski in partnership with K. Hądzelek vol. II. Warszawa: PTNKF. [in Polish]
5. *Olympic Charter* (1991). Warszawa: PKOL. [in Polish]
6. Dąbrowska A. (2000). Olympic education in didactic and educational school syllabus. Fair play workshop for teachers. In Z. Żukowska, R. Żukowski (Eds.), *Olympic education in school reformation* (pp. 169-172). Warszawa: AWF. [in Polish]
7. Żukowska Z. (2009). *Fair play club of Polish Olympic Committee*. Second revised and enlarged edition (Polish and English version). Warszawa: Klub Fair Play PKOl, Estrella. [in Polish]

Submitted: January 10, 2013

Accepted: February 25, 2013

WKŁAD AKADEMII WYCHOWANIA FIZYCZNEGO JÓZEFA PIŁSUDSKIEGO W PROMOCJĘ WARTOŚCI OLIMPIZMU

ZOFIA ŻUKOWSKA

*Akademia Wychowania Fizycznego J. Piłsudskiego w Warszawie,
Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu w Białej Podlaskiej, Zakład Pedagogiki*

Adres do korespondencji: Zofia Żukowska, Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu, ul. Akademicka 2,
21-500 Biała Podlaska, tel.: 83 3428209, fax: 83 3428800,
e-mail: zofia.zukowska@awf-bp.edu.pl

Wezwany przez Józefa Piłsudskiego Dyrektor Państwowego Urzędu Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego w 1928 roku – pułk. dypl. J. Ulrych został zapytany: „Co by Pan zrobił, gdybym Panu dał kilka milionów na potrzeby wychowania fizycznego?” Bez namysłu odpowiedział: „ponieważ przyszłość wychowania fizycznego zależy od stworzenia odpowiednich kadr nauczycielskich i instruktorskich – obróciłbym te pieniądze na budowę uczelni wychowania fizycznego” [1]. Takiej odpowiedzi oczekiwał Marszałek, asygnując 5 mln na budowę CIWF.

Z aktu erekcyjnego dowiadujemy się o tym, że najznamienitsze osoby na czele z prezydentem RP Ignacym Mościckim odpowiadające za rozwój kraju podpisały się pod tą decyzją, podobnie godny był skład Komitetu Budowy na czele z Ministrem Spraw Wewnętrznych – Generałem Brygady Dr Feliksem Sławoj-Składkowskim. „Poczęta w trosce o dobro powszechne niech ta uczelnia będzie ostoją zdrowia i tężyzny Narodu” – czytamy w tym akcie – i dalej „niech wychodzące z niej wciąż nowe zastępy nauczycieli i instruktorów rozwijają w młodych pokoleniach siłę i hart, które dadzą w przyszłości swobodę ducha, chęć i zapał do podejmowania najcięższych prac, pokonywania przeciwności, zwyciężania współzawodników” [2].

Polski Uniwersytet Kultury Fizycznej – jak nazwano Centralny Instytut Wychowania Fizycznego na Bielanych – miał kształcić kadry, które nie tylko – jak pisał Osmolski „miały rzeźbić kształt zewnętrzny powierzanej mu młodzieży, ale zaprawiać charaktery, a zarazem nieść radość i szlachetne obyczaje do środowisk młodych. Na to nie dość umieć prowadzić gimnastykę, ani urządzić zawody sportowe. Ażeby z ćwiczeń fizycznych wycisnąć ich wartość higieniczną, etyczną i społeczną trzeba być zdrowym optymistą, przyjacielem ludzi i młodzieży, trzeba dużo umieć i wiele potrafić, trzeba promienieć radością Polski i Życia” [3]. Nad tymi słowami unosi się duch Olimpiizmu, a właściwie wartości, których jest nośnikiem.

Olimpizm

Promocja wartości Olimpiizmu dotyczy wszystkich pokoleń w społeczeństwie. Instytucjonalny wymiar może mieć w szkole – na wszystkich poziomach edukacji, w instytucjach społeczno-kulturalnych związanych z aktywnością sportową, w muzeach, centrach edukacji olimpijskiej przy narodowych komitetach olimpijskich itp.

Efektom tej edukacji są te wartości Olimpiizmu, które wnosi jednostka w życie dorosłe społeczeństw. Olimpiizm zasadza się na dwóch fundamentalnych zasadach: idei fair play i idei pokoju. Ich uniwersalny wymiar czyni Olimpiizm źródłem wartości nie tylko edukacyjnych, ale szerzej ogólnospołecznych.

Wychowanie do tych wartości stanowi podstawę do percepcji wartości Olimpiizmu w życiu dorosłym poprzez środki masowego przekazu, ze szczególnym uwzględnieniem roli igrzysk olimpijskich, które są powszechnie dostępne w przekazie medialnym.

Czym jest Olimpizm?

Olimpizm jest koncepcją pedagogiczną, stworzoną przez odnowiciela współczesnych igrzysk olimpijskich Pierre de Coubertin'a.

Pojęcie Olimpiizmu pojawiło się po raz pierwszy u Coubertin'a w roku 1894, w przemówieniu wygłoszonym na zakończenie I Kongresu Olimpijskiego w paryskiej Sorbonie. Z dumą ogłosił wówczas, że: „tego wieczoru elektryczność roznoś wieść, że olimpizm helleński został przywrócony światu po wielu wiekach zapomnienia” [4].

W swych pracach Coubertin definiował Olimpiizm wielokrotnie, a wszystkie te próby dają się sprowadzić do przekonania, iż Olimpiizm jest: „stanem ducha zrodzonym z dwoistości kultu wysiłku i harmonijności” [4].

Definicja Olimpiizmu ujęta w Karcie Olimpijskiej (1991) w punkcie 2 preambuły zatytułowanej „Podstawowe zasady”, brzmi: „Olimpizm jest filozofią życia, podnoszącą i łączącą w wyważoną całość wartości ciała, woli i umysłu, łącząc sport z kulturą i wychowaniem. Olimpizm pragnie stworzyć drogę życia opartą o radość znajdowaną w wysiłku, wychowawczych wartościach dobrego przykładu i szacunku dla uniwersalnych i podstawowych zasad etycznych” [5].

Cele tak zdefiniowanego Olimpiizmu Karta Olimpijska określa następująco: „Celem Olimpiizmu jest wprowadzenie sportu do służby w harmonijnym rozwoju człowieka z zadaniem rozwijania poczucia ludzkiej godności /.../” [5].

Esencją pedagogiki olimpijskiej jest założenie, że z pomocą wysiłku sportowego, poprzez oddziaływanie psychosomatyczne i moralne na wychowanka, można odnieść pożądany skutek pedagogiczny i wzbogacić osobowość człowieka. Najistotniejszymi elementami tak rozumianej pedagogiki jest moralne oddziaływanie zasady fair play oraz tzw. doktryna wzajemnego szacunku.

Potrzeba edukacji olimpijskiej młodzieży

Prekursor edukacji olimpijskiej Pierre de Coubertin w swoim dziele wyróżnia 2 symfonie. Pierwsza – to olimpijski ruch sportowy, która – jego zdaniem – poszybowała przez świat, jak błyszcząca sterowiec, a druga – niedokończona – to reforma szkol-

nictwa [4].

Współcześnie możemy wyróżnić dwie kategorie edukacji olimpijskiej. Pierwsza z nich jest traktowana jako element przygotowań do igrzysk olimpijskich krajów i społeczeństw, które są ich organizatorami. Druga – będąc osnową programów dydaktyczno-wychowawczych szkół stanowi treść i instrument edukacyjnego rozwoju młodzieży, z szansą na jej samorealizację, socjalizację i partnerstwo w interakcjach wychowawczych, pogłębioną refleksję etyczną i potrzebę własnego doskonalenia – nie tylko w sporcie.

Olimpizm jest nośnikiem wartości, które spełniają dwa podstawowe warunki:

- są szeroko akceptowane przez młodzież i odpowiadają potrzebom edukacji globalnej;
- są ponadczasowe, to znaczy nic nie tracą z upływem czasu.

Uniwersalny charakter tych wartości może je uczynić skutecznymi elementami edukacji globalnej.

Rzeczywista promocja edukacji olimpijskiej przypada na drugą połowę XX wieku. Warunki tej promocji tworzyły z jednej strony powstające instytucje i organizacje o zasięgu światowym i europejskim, których celem było upowszechnienie fundamentalnych wartości Olimpizmu i autotelicznych wartości sportu oraz przeciwdziałanie ich zagrożeniom. Z drugiej strony sprzyjały temu potrzeby aktywizacji tych krajów i społeczeństw, które były organizatorami kolejnych igrzysk olimpijskich.

Szukanie partnerów w edukacji olimpijskiej

Sport i Olimpizm są wartościami autotelicznymi, ale o nadaniu im sensu w życiu jednostki i społeczeństwa decyduje ich instrumentalny wymiar. Wiele osób i instytucji partycypuje i współdziała w ich promocji i nadaniu im uniwersalnego charakteru o znaczeniu zarówno narodowym, jak i globalnym.

Nad dziedzictwem kultury sportowej i olimpijskiej czuwają instytucje do tego powołane, jak np. akademie wychowania fizycznego, Polski Komitet Olimpijski z agendami, takimi jak Polska Akademia Olimpijska, Klub Fair Play, Komisja Kultury i Wychowania, polskie związki sportowe i Muzeum Sportu i Turystyki, zlokalizowane szczególnie w Centrum Edukacji Olimpijskiej, ze swoją 60-letnią tradycją i jednym z większych w Europie zbiorów muzealnych w tej dziedzinie.

Muzeum stanowi również bazę dla działań dydaktycznych i badań naukowych naszej Uczelni. Nauczyciele akademickie ze studentami realizują tu fragmenty programu z historii kultury fizycznej, edukacji olimpijskiej, pedagogiki, filozofii, czy teorii wychowania fizycznego i teorii sportu, nie mówiąc o przedmiotach kierunkowych – związanych z poszczególnymi dyscyplinami sportu.

I tu dochodzimy do myśli kolejnej tego wystąpienia: współpraca naszej Uczelni i Muzeum Sportu i Turystyki owocuje dalszą kontynuacją przez jej absolwentów – nauczycieli wychowania fizycznego i trenerów, którzy wracają do Muzeum ze swoimi uczniami i zawodnikami. Wracają po te wartości sportu i Olimpizmu, które wzbogacają codziennie treści ich lekcji w formie zajęć sportowych, ułatwiają kształtowanie postaw w zetknięciu się z tradycją, dorobkiem kulturowym i sportowym, narodowym i światowym w tym zakresie. Ale żeby młodzież korzystała z dobrodziejstw Muzeum, o tym muszą być przekonani jej nauczyciele, którzy wcześniej muszą je poznać.

W sukurs tym poczynaniom nasi nauczyciele akademickie w współpracy ze szkołami organizują warsztaty szkoleniowe z zakresu Olimpizmu i edukacji olimpijskiej dla dyrektorów szkół i nauczycieli – w ramach posiedzeń Rad Pedagogicznych [6]. W uczelniach wychowania fizycznego – w tym i u nas – wprowadza się przedmiot edukacja olimpijska. Realizowane są badania naukowe nad wpływem edukacji olimpijskiej na roz-

wój młodzieży i jej wychowanie. W oparciu o te badania wykonano wiele prac magisterskich, doktorskich i habilitacyjnych, które są prezentowane podczas spotkań i nagradzane w konkursie organizowanym przez Polską Akademię Olimpijską. Chodzi o naukową eksplorację Olimpizmu, analizowanie wartości jego wychowawczego oddziaływania na człowieka w skali indywidualnej i globalnej. Dorobek teoretyczny w tym zakresie jest bardzo bogaty (nagrodzeni: J. Nowocień, M. Czechowski, A. Bodasińska).

Kontynuujemy dobry zwyczaj organizowania wspólnie z Polskim Komitetem Olimpijskim Ogólnopolskich Konferencji Naukowych związanych z promocją wartości sportu i Olimpizmu, przy bezpośredniej współpracy katedr naukowych z Polską Akademią Olimpijską, Klubem Fair Play, Fundacją Olimpijską. Często miejscem tych konferencji jest w całości lub w części Centrum Edukacji Olimpijskiej z Muzeum Sportu i Turystyki. Do tradycji wchodzi zwyczaj nie tylko zwiedzania Muzeum, ale uczestnictwa w lekcjach olimpizmu organizowanych przez Muzeum (konferencji odbyło się 6, organizator: prof. J. Nowocień z zespołem pracowników Zakładu Pedagogiki i HKF).

Współpraca naszej Uczelni z Muzeum Sportu i Turystyki pozostaje od zawsze w służbie edukacji olimpijskiej, a nowe Centrum Edukacji Olimpijskiej stwarza szczególnie możliwości dalszej aktywnej współpracy z wykorzystaniem nie tylko nowej infrastruktury, ale zbliżania się w tym współdziałaniu wszystkich podmiotów – pracowników naukowych, pracowników PKOl, Zarządu PKOl, Muzeum z dziećmi, młodzieżą szkolną i studencką, sportowcami, olimpijczykami, z nauczycielami i trenerami. Sprzyja to wszystko integracji z rodziną olimpijską – narodową i globalną społecznością.

Publikacje

W wyniku wielu badań naukowych realizowanych przez pracowników naszej Uczelni ukazało się wiele pozycji książkowych promujących wartości Olimpizmu. Są to m. in.:

- Grzegorza Młodzikowskiego: „XXI Olimpiad ery nowożytnej”;
- Kajetana Hądzelka i Grzegorz Młodzikowskiego: „Pierre de Coubertin”;
- Zbigniewa Krawczyka: „Dwa oblicza Olimpizmu”;
- Stefana Wołoszyna:
  - „Olimpizm a wychowanie”;
  - „Olimpizm edukacją globalną”;
- Krzysztofa Zuchory:
  - „Dalekie i bliskie krajobrazy sportu”;
  - „Edukacja olimpijska”;
  - „Dedykacje i wspomnienia olimpijskie”;
- Marii Rotkiewicz:
  - „Światło Olimp”;
  - „Symbole i maskotki olimpijskie”;
  - „Tomik poświęcony życiu i twórczości Konpackiej”;
- Kajetana Hądzelka i Krzysztofa Zuchory (red.):
  - „90 lat na olimpijskim szlaku”;
  - „Najlepsi z najlepszych. Polscy złoci medalści”;
  - „Olimpijskie konkursy sztuki. Wawrzyny olimpijskie”;
- Jerzego Nowocienia: „Sport i Olimpizm w systemie dydaktyczno-wychowawczym współczesnej szkoły”;
- Anny Dąbrowskiej: „Nagrody międzynarodowe fair play”;
- Marcina Czechowskiego:
  - „Percepcja wartości fair play a postawy prozdrowotne uczniów”;
  - „Fair play w sporcie i życiu młodzieży”;
- Jerzego Królickiego: „Studenci sportowcy w strukturze nieformalnych grup studenckich”;
- Anny Bodasińskiej: „Czysta gra w sporcie i życiu codziennym”;

- Zofii Żukowskiej:
  - „Fair Play – Sport – Edukacja”;
  - „Klub Fair Play PKOl”;
  - „Edukacja olimpijska w Polsce i wybranych krajach”;
  - „Fair play jako wartość moralna w sporcie”;
- Ryszarda Żukowskiego:
  - „Młodzież o wartościach fair play”;
  - „Fair play najwyższą zasadą Olimpizmu”;
  - „Miejsce fair play w edukacji sportowej”;
  - „Fair play a doping w sporcie. Mity a rzeczywistość”;
  - „Sport – Fair Play – oczekiwania i rzeczywistość”;
- Zofii Żukowskiej, Ryszarda Żukowskiego (red.):
  - „Edukacja olimpijska w reformującej się szkole”;
  - „Wychowanie poprzez sport”;
  - „Fair play w europejskiej kulturze i edukacji”;
  - „Zdrowie i sport w edukacji globalnej”;
  - „Zdrowie – Ruch – Fair Play”;
  - „Fair play w sporcie i Olimpiźmie – szansa czy utopia” (wersja polsko-angielska);
- Marcina Czechowskiego, Zofii Żukowskiej, Ryszarda Żukowskiego: „Edukacja olimpijska. Dokumenty normatywne i Kodeksy Fair Play”.

Ponadto K. Zuchora otrzymał Srebrny Wawrzyn Olimpijski za tomik poezji sportowej „W zatoce serca”, rozpoczynający się od „Olimpizm wg P. de Coubertina”. Znajduje się w nim wiele wierszy dedykowanych olimpijczykom, w tym naszym absolwentom.

CIWF – AWF kuźnią kształcenia kadr trenerskich dla potrzeb Olimpizmu

W latach 50-tych ubiegłego wieku zorganizowano w naszej Uczelni pierwsze specjalizacje trenerskie. Ponadto rozpoczęto promocję nowych dyscyplin sportowych, które następnie włączono do programu olimpijskiego (np. judo, gimnastyka artystyczna i in.).

Nauczyciele akademicy stanowili trzon działaczy PZS i MFS.

Mówiło się w świecie o istnieniu w naszej Uczelni „szkół trenersko-sportowych” w takich dyscyplinach sportu jak lekkoatletyka, piłka siatkowa, koszykówka, podnoszenie ciężarów, judo, szermierka, gimnastyka (w tym gimnastyka artystyczna) czy pływanie. W tych dyscyplinach mieliśmy Olimpijczyków i sukcesy olimpijskie.

Olimpijczycy naszej Uczelni

190 pracowników i absolwentów AWF w Warszawie uczestniczyło w IO (trenerzy, kierownicy ekip, sędziowie, lekarze, fizjoterapeuci, dziennikarze, działacze, masażyści, sprawozdawcy).

Mieliśmy w latach 1924-2012 268 Olimpijczyków startujących w IO. Niektórzy z nich kilkakrotnie (np. J. Sidło – pięciokrotnie).

Reprezentanci CIWF-AWF zdobyli na IO 70 medali od 1924 roku (16 złotych, 25 srebrnych, 29 brązowych), 142 miejsca punktowane (od IV do VIII). Największe sukcesy w Montrealu na IO XX Olimpiady – 11 medali (5 złotych, 4 srebrne, 2 brązowe).

Wśród złotych medalistów byli m. in. J. Kusociński, W. Bazański, J. Kulej, Z. Smalcerz, J. Rybicki, T. Ślusarski, P. Naštala, O. Jędrzejczak, floreciści, siatkarze i piłkarze.

Na terenie naszej Uczelni od 1952 działa Klub AZS-AWF, znajdując się w szeregu tych, w których wyrastają Olimpijczycy. Członkowie Klubu zdobyli 22 medale olimpijskie (8 złotych, 7 srebrnych, 7 brązowych). Jeszcze większe sukcesy odnosili w MŚ (22 złote, 28 srebrnych, 30 brązowych) i ME (37 złotych,

36 srebrnych, 35 brązowych) oraz w Uniwersjadach (18 złotych, 12 srebrnych, 28 brązowych).

Kadrę szkoleniową Klubu tworzyli głównie nauczyciele akademicy, którzy zdobywali najwyższe klasy trenerskie. Podobnie Klubem kierowali nauczyciele akademicy i absolwenci Uczelni (np. przez wiele lat K. Lipska-Skład, czy A. Krześciński – obecnie sekretarz generalny PKOl).

Od 1991 roku prężnie działa Integracyjny Klub Sportowy AWF, który jest kuźnią Olimpijczyków do Igrzysk Paraolimpijskich.

Od 1958 roku powołano na terenie naszej Uczelni Ośrodek Przygotowań Olimpijskich (OPO) przekształcony następnie w COPO. Organizował on treningi dla kadr olimpijskich, badania specjalistyczne Olimpijczyków, posiadał własne laboratoria i eksperymentalne pracownie naukowe, w których pracowali nasi nauczyciele akademicy, opiekę medyczną zapewniała Przychodnia Lekarska naszej Uczelni. Tu doskonalono również trenerów, wykładawcami byli nauczyciele akademicy. Wybudowano Hotel „Meksyk”.

W 2005 roku powołano Akademickie Centrum Szkolenia Sportowego przy AWF AZS-AWF oraz Radę Naukowo-Programową (pracownicy Uczelni i Klubu) oraz Ośrodek Przygotowań Olimpijskich dla bloku rzutów.

Uczelnia żyła Olimpijczykami.

Działalność pracowników i absolwentów Uczelni na forach olimpijskich

Aktywny udział w działalności PKOl (członkowie Zarządu, w-prezesa – T. Ulatowski, kierownicy Komisji Sportowej, Klubu Fair Play, Fundacji Olimpijskiej, PAOl, Kultury i Wychowania i in.) oraz członkowie wielu Komisji PKOl.

Aktywny udział w Sesjach PAOl i MAOl w Olimpii (od 1964 r.) – w roli uczestników i wykładawców (G. Młodzikowski).

W 1976 r. 15-osobowa grupa studentów uczestniczyła w wyścigach rowerowej po starożytnych igrzyskach panheleńskich i wzięła udział w sesji MAOl w Olimpii.

Udział Klubu Fair Play w promocji Olimpizmu i zasad fair play w Polsce, w Europie i w świecie.

Prezesem Klubu Fair Play jestem od 46 lat, Klub skupiał i skupia wielu nauczycieli akademickich naszej Uczelni aktywnie działających w wieloletnich badaniach nad rozwojem idei olimpijskiej, dziejami ruchu olimpijskiego oraz IO, działalności PKOl i MKOl w tym zakresie, blisko współpracujących z europejskim i światowym ruchem fair play (m. in. oficjalnym przedstawicielem Polski w Międzynarodowym Komitecie Fair Play przy UNESCO jest K. Hądzelek, członkiem indywidualnym jest Z. Żukowska, która jest też członkiem założycielem Europejskiego Ruchu Fair Play, uczestnikiem 18 corocznych Europejskich Kongresów Fair Play (zawsze z referatami), odznaczona Medalem EFPM oraz Krzyżem Komandorskim Litwy za promocję wartości fair play w Europie. Za promocję wartości Olimpizmu i fair play MKOl wyróżnił specjalną statuetką K. Hądzelka i Z. Żukowską, a w 90-lecie MKOl przyznał Złoty Medal Pierre de Coubertina Z. Żukowskiej.

W Europejskich Kongresach Fair Play uczestniczyli również M. Czechowski, J. Nowocień i R. Żukowski (z referatami).

Redaktorami i autorami tekstów promujących wartości olimpijskie w periodykach olimpijskich: „Almanachu”, „Magazynie Olimpijskim” byli również nauczyciele akademicy naszej Uczelni (K. Zuchora i inni). Podobnie rzecz dotyczyła wielu monografii, o których była mowa, nie mówiąc już o wydawnictwach zagranicznych.

Klub Fair Play przez corocznie przyznawane nagrody za gest fair play w sporcie, za całokształt kariery sportowej i godne życie po jej zakończeniu oraz za promocję wartości Olimpizmu z jego naczelną zasadą fair play nagradzał wielu nauczycieli

akademickich i absolwentów naszej Uczelni, tym samym byli oni godnymi wzorami osobowymi do naśladowania [7].

***

Przyznawane tytuły Doktora Honoris Causa przez naszą Uczelnię przyczyniały się również do promocji wartości, z którymi się identyfikowali, a więc i Olimpizmu. Mowa tu szczególnie o wieloletnich rektorach naszej Uczelni: Stefanie Wołoszynie, Tadeuszu Ulatowskim i Zbigniewie Krawczyku oraz Prezydencie MKOl J. Rogge.

Symptomatyczno-uznaniowe dla naszego środowiska były wizyty trzech kolejnych prezydentów MKOl: M. Lorda Kiljanina, A. Samarancha i J. Rogge.

Towarzystwo Olimpijczyków Polskich wspólnie z naszą Uczelnią zorganizowało Złoty Krąg „Gloria Optimis”, usytuowany w centralnym miejscu Uczelni, poświęcony Olimpijczykom i zasłużonym pracownikom uczelni. Jest to istotna promocja wartości sportu i Olimpizmu, których byli uosobieniem.

Za tym, co powiedziałam, kryją się konkretne osoby, których nie byłam w stanie wszystkich wymienić. Myślę więc, że swój udział w promocji wartości Olimpizmu ma cała społeczność naszej Uczelni i klimat sprzyjający tym wartościom. Klimat, który je wyzwał i sprzyja ich wdrożeniom. Obyśmy wszyscy mieli tego świadomość.

Piśmiennictwo

1. *Sprawozdanie z działalności CIWF za rok 1933/34* (1934). Warszawa: Centralny Instytut Wychowania Fizycznego.
2. *Akt Erekcijny CIWF* (1928). Warszawa: Centralny Instytut Wychowania Fizycznego.
3. Zuchora K. (2005). Wkład Władysława Osmolskiego w rozwój polskiej teorii wychowania fizycznego i sportu. *Kultura Fizyczna* 1-2, 12.
4. Coubertin P. (1994). *Przemówienia, pisma różne i listy*. Wstęp, wybór i opracowanie G. Młodzikowski przy współpracy K. Hądzelka. Tom II. Warszawa: PTNKF.
5. *Karta olimpijska MKOl* (1991). Warszawa: PKOl.
6. Dąbrowska A. (2000). Edukacja olimpijska w szkolnym programie dydaktyczno-wychowawczym. Warsztaty fair play dla nauczycieli. W Z. Żukowska, R. Żukowski (Red.), *Edukacja olimpijska w reformującej się szkole* (s. 169-172). Warszawa: AWF.
7. Żukowska Z. (2009). *Klub Fair Play Polskiego Komitetu Olimpijskiego*. Wydanie drugie poprawione i rozszerzone (wersja polska i angielska). Warszawa: Klub Fair Play PKOl, Estrella.

Otrzymano: 10.01.2013

Przyjęto: 25.02.2013